

Obsah

	Předmluva (J. Koucký)	15
	Úvod	17
0.1.	Vývoj koncentrace a mechanizace čs. sléváren (Ing. M. Gottfried)	17
0.2.	Závislost charakteru technologického zařízení sléváren na použitých výrobních metodách (Ing. J. Širokích, CSc.)	21
1.	Zařízení mechanizovaných skladů (Ing. J. Širokích, CSc.)	27
1.0.	Účel skladů	27
1.1.	Zařízení pro vykládání a uskladňování	27
1.1.1.	Mechanická lopata	27
1.1.2.	Dopravní pásy	30
1.1.3.	Traktorový nakládač	30
1.1.4.	Drapáky	31
1.1.5.	Pneumatická doprava	31
1.1.6.	Vykládání koksu	32
1.1.7.	Vykládání kovové vsázky	35
1.1.8.	Vykládání žárovzdornin	35
1.2.	Zařízení pro úpravu surovin a pomocných hmot	35
1.3.	Zařízení pro dopravu materiálu ze skladů do úpraven písku a tavíren	38
2.	Zařízení pro úpravu formovacích směsí (Ing. J. Bodeček)	39
2.0.	Úvod	39
2.1.	Zařízení na úpravu suchých a mokrých přísad a písků	39
2.1.1.	Zařízení na úpravu suchých přísad	39
2.1.2.	Zařízení pro úpravu přísad v tekutém stavu	40
2.1.3.	Zařízení na úpravu barviv	43
2.1.4.	Zařízení na úpravu písků	44
2.1.4.1.	Sušení písků	44
2.1.4.2.	Chlazení písků	48
2.1.4.3.	Prosívání písků	48
2.1.4.4.	Komplex zařízení pro úpravu písků	48
2.1.4.5.	Porovnání jednotlivých typů sušáren	50
2.2.	Stroje a zařízení pro předběžnou úpravu vratných písků	50
2.2.1.	Drcení hrudek	50

2.2.1.1.	Drcení hrudek na vibračním situ	51
2.2.1.2.	Drcení hrud válcovými drtiči	51
2.2.2.	Odlučování magnetických odpadů	53
2.2.2.1.	Elektromagnetické třídící bubny	53
2.2.2.2.	Elektromagnetické třídící válce	54
2.2.2.3.	Elektromagnetický pásový třídíč	56
2.2.3.	Prosévání vratných písků	58
2.2.3.1.	Sito SS-6	59
2.2.3.2.	Polygonová síta PO	59
2.2.4.	Chlazení vratného písku	60
2.2.4.1.	Chlazení písku v zásobnících	61
2.2.4.2.	Chlazení vratného písku při dopravě	62
2.2.4.3.	Chladicí věž	62
2.2.4.4.	Chladicí bubny	63
2.2.4.5.	Prochlazovač AP-25	63
2.2.4.6.	Chlazení písku při pneumatické dopravě	64
2.2.4.7.	Chlazení písku fluidačním žlabem	64
2.2.4.8.	„Cooleveyor“	65
2.2.4.9.	Chladicí zařízení fy G. F.	67
2.2.4.10.	Chlazení v mísičích	67
2.2.5.	Doprava vratného písku	69
2.3.	Stroje a zařízení pro úpravu formovacích a jádrových směsí	70
2.3.1.	Skladování přísad a surovin	70
2.3.2.	Dávkování	71
2.3.2.1.	Dávkování surovin a přísad	72
2.3.3.	Mísiče	77
2.3.3.1.	Kolový mísič	78
2.3.3.2.	Kyvadlový mísič MKY	82
2.3.3.3.	Kontinuální mísič bubnový	85
2.3.3.4.	Kontinuální kolový mísič dvoumísový „Multi-mull“	87
2.3.3.5.	Žebrový mísič pro úpravu jádrových směsí	88
2.3.3.6.	Lopátkové mísiče pro jádrové směsi	90
2.3.4.	Kypření upravených formovacích směsí	92
2.3.5.	Úpravny písku	94
2.3.5.1.	Jednoduchá úpravna písku	94
2.3.5.2.	Typizovaná úpravna písku	95
2.3.5.3.	Kontinuální úpravna	97
2.3.5.4.	Úpravna s kyvadlovými kolovými mísiči	99
2.3.6.	Komplexní mechanizace a automatizace úprav	102
2.4.	Regenerace vratných písků	103
2.4.1.	Stav písku po odlití	104
2.4.2.	Způsoby regenerace	105
2.4.2.1.	Suchá regenerace	105
2.4.2.1.1.	Suchá regenerace s otěrem v proudě vzduchu	106
2.4.2.1.2.	Suchá regenerace Hazemag-standard	109
2.4.2.2.	Mokrá regenerace	111
2.4.2.2.1.	Otěr povlaků ze zrn	111
2.4.2.2.2.	Odvodnění odplavitelných látek v mokré regeneraci	113
2.4.2.2.3.	Odstranění regenerátu	121
2.4.2.2.4.	Sušení regenerátu	123
2.4.2.2.5.	Čištění vody z regenerace	124
2.4.2.2.6.	Zařízení pro mokrou regeneraci, vyvinuté v ČSSR	126
2.4.2.3.	Tepelná regenerace	130
2.4.2.4.	Třídění suchého regenerátu	131
2.4.3.	Hodnocení regenerací	131

2.5.	Kontrola vlhkosti formovací směsi a doprava do formovny	133
2.5.1.	Kontrola vlhkosti formovací směsi	133
2.5.1.1.	Odporová metoda měření vlhkosti	133
2.5.1.2.	Kapacitní metoda měření vlhkosti	133
2.5.1.3.	Radioaktivní metoda měření vlhkosti	135
2.5.1.4.	Určení vlhkosti na základě vlastností upravovaných formovacích směsí	137
2.5.1.5.	Obecné závěry	138
2.5.2.	Automatizace dopravy a plnění zásobníků nad formovacími stroji	139
2.5.2.1.	Kyvadlový ukazovatel hladiny	140
2.5.2.2.	Membránový ukazovatel hladiny	140
2.5.2.3.	Ukazovatel hladiny zásobníku podle váhy náplně	141
2.5.2.4.	Kapacitní ukazovatel hladiny	141
2.5.2.5.	Kapacitní ukazovatel hladiny s plynulou indikací	142
2.5.2.6.	Radioaktivní ukazovatel hladiny	142
2.6.	Pneumatická doprava ve slévárně (Ing. J. Krčmář)	143
2.6.1.	Rozdělení pneumatické dopravy	144
2.6.2.	Popis různých systémů pneumatické dopravy	145
2.6.3.	Vliv pneumatické dopravy na vlastnosti dopravovaných materiálů	153
2.6.4.	Volba vhodného typu pneumatické dopravy	154
3.	Stroje a zařízení formoven (Ing. J. Širokích, CSc.)	156
3.0.	Rozdělení formovacích strojů	156
3.1.	Pneumatické střešovací stroje s dopěchováním	160
3.1.1.	Pneumatické formovací střešovací stroje zdvižné	161
3.1.2.	Pneumatické střešovací formovací stroje s dopěchováním s otočným stolem	164
3.1.3.	Pneumatické střešovací formovací stroje s dopěchováním s překlopným stolem	166
3.2.	Formovací stroje lisovací	170
3.2.1.	Pneumatické lisovací stroje se zdvižnými koly (pro lisování nízkým tlakem)	173
3.2.2.	Hydroelektrické lisovací stroje bezrámové	175
3.2.3.	Pneumatické lisovací stroje pro formování vyššími měrnými tlaky	176
3.2.3.1.	Pneumatické lisovací stroje membránové	176
3.2.3.2.	Pneumaticko-pákové lisovací stroje	178
3.2.3.3.	Vstřelovací stroje s dolisováním	181
3.2.4.	Pneumaticko-hydraulické lisovací stroje pro formování vyššími měrnými tlaky	182
3.2.4.1.	Hydraulicko-pneumatické lisovací stroje s vícepístovou hlavou	182
3.2.4.2.	Hydraulicko-pneumatické stroje membránové	184
3.2.4.3.	Vstřelovací stroje s hydraulickým dolisováním	185
3.2.5.	Hydraulické stroje pro formování lisováním vyššími měrnými tlaky	185
3.2.5.1.	Metoda „K“	185
3.2.5.2.	Hydraulické stroje pro formování lisováním vyššími měrnými tlaky za současné vibrace	187
3.2.6.	Elektromagnetické lisovací stroje pro formování vyššími tlaky	189
3.3.	Střešovací pneumatické stroje s dolisováním	190
3.3.1.	Střešovací zdvižné stroje s dolisováním	191
3.3.1.1.	Střešovací stroje s dolisováním se zdvižným rámem	195
3.3.2.	Střešovací bezrámové stroje s dolisováním	196
3.3.3.	Formovací stroje střešovací s dolisováním s otočným stolem	199
3.3.4.	Formovací stroje střešovací s dolisováním s otočným stojanem	201
3.3.5.	Formovací stroje střešovací s dolisováním s překlopným stolem	204
3.4.	Závěr k popisu jednoplošných strojů	205
3.5.	Víceplošné formovací stroje	206
3.5.1.	Víceplošné formovací automaty střešovací s dolisováním	208
3.5.2.	Víceplošné formovací automaty lisovací s použitím nízkých měrných tlaků	209

3.5.3.	Vícepolohové formovací automaty lisovací s použitím vyšších měrných tlaků	209
3.5.4.	Dvoupolohový foukací formovací stroj bezrámový	212
3.5.5.	Vícepolohové formovací zařízení se širokolopatkovým metacím strojem	213
3.6.	Pískomety (<i>Ing. V. Otáhal</i>)	215
3.6.1.	Konstrukční prvky pískometů	215
3.6.1.1.	Metací hlava pískometu	215
3.6.1.2.	Ramena pískometů — podávací zařízení	221
3.6.1.3.	Ovládání pískometů	222
3.6.1.4.	Pohybové mechanismy	223
3.6.1.5.	Pojízdný vůz pískometu	223
3.6.1.6.	Konzolový pískomet	224
3.6.2.	Pískomety s programovým řízením	224
3.6.2.1.	Volba druhu pískometu	225
3.7.	Doplňková mechanizace formoven (<i>J. Novák</i>)	227
3.7.1.	Mechanizační doplňky formoven	235
3.7.1.1.	Ukládání rámu na formovací stroj a odebírání polovin forem	236
3.7.1.2.	Plnění rámu formovací směsí	239
3.7.1.3.	Úprava forem	245
3.7.1.4.	Obracení a snímání formy s modelem	247
3.7.1.5.	Skládání forem	250
3.7.2.	Zatěžkávání formy	251
3.7.3.	Výrobní linky formoven a jejich konstrukce (<i>Ing. J. Širokich, CSc.</i>)	254
3.7.3.1.	Gravitační dopravníky válečkové	255
3.7.3.2.	Gravitační dopravníky vozíčkové	256
3.7.3.3.	Válečkové dopravníky vodorovně uzavřené, s nuceným pohonem	257
3.7.3.4.	Vodorovně uzavřené vozíčkové dopravníky	258
3.7.3.5.	Svisle uzavřené vozíčkové dopravníky	260
3.7.3.6.	Řetězové dopravníky vodorovně a svisle uzavřené	262
3.7.3.7.	Pásové dopravníky	262
3.8.	Výroba jader (<i>Ing. J. Král</i>)	262
3.8.1.	Lisovací stroje	264
3.8.2.	Membránové lisovací stroje na jádra	264
3.8.3.	Výroba jader na střešácích strojích	266
3.8.4.	Výroba jader pískomety	266
3.8.5.	Foukací stroje	266
3.8.6.	Vstřelovací stroje	268
3.8.6.1.	Jednopolohové vstřelovací stroje	272
3.8.6.2.	Doplňková mechanizace a automatizace výroby jader na vstřelovacích strojích	277
3.8.6.3.	Zařízení pro dávkování kysličníku uhlíčitého	283
3.8.7.	Výroba jader na vícepolohových foukacích a vstřelovacích strojích	284
3.8.8.	Výroba a oprava výztuh	285
3.9.	Sušení forem (<i>Ing. V. Otáhal</i>)	287
3.9.1.	Sušicí pochody	288
3.9.2.	Sušení jader	295
3.9.3.	Způsoby sušení forem a jader	297
3.9.4.	Výpočet sušáren	300
3.9.5.	Sušárny slévárenských forem a jader	302
3.9.5.1.	Sušárny s přetržitým provozem	303
3.9.5.2.	Sušárny s provozem nepřetržitým	309
4.	Zařízení pro výrobu skořepinových forem a jader (<i>Ing. J. Březina</i>)	320
4.0.	Princip natavování a vytvrzování skořepin	320
4.1.	Zařízení pro přípravu skořepinových směsí	322
8 4.1.1.	Mísíče pro směs s práškovou pryskyřicí	322

4.1.2.	Zařízení pro přípravu obalené směsi	322
4.1.3.	Stroje na výrobu skořepinových forem	325
4.1.4.	Stroje na výrobu skořepinových jader	334
4.1.5.	Zařízení pro spojování polovin skořepinových forem	339
5.	Přesné lití metodou vytavitelného modelu (Prof. Ing. O. Kaštánek CSc.)	343
5.1.	Příprava a tavení modelové hmoty	343
5.1.1.	Homogenizační stanice modelové hmoty	344
5.2.	Výroba vytavitelných modelů	345
5.2.1.	Lis na vytavitelné modely, typ „Zahrádka“	345
5.2.2.	Lis na vytavitelné modely, typ ZPS-G	346
5.2.3.	Lis na vytavitelné modely, typ AB-80	347
5.2.4.	Lis karuselový typ ZIL Moskva	348
5.2.5.	Hydraulický lis 40 Mp na vytavitelné modely	349
5.3.	Příprava formovacích směsí a obalování	349
5.3.1.	Hydrolyzér etylsilikátu 40	350
5.3.2.	Míchačka na přípravu obalových směsí	350
5.3.3.	Míchačka obalových směsí (udržovací)	350
5.4.	Zasypávání modelových stromečků	351
5.4.1.	Sypač křemenného písku	352
5.5.	Sušení obalových stromečků	352
5.5.1.	Sušicí komora obalů	352
5.6.	Vytavování modelu ze skořepin	354
5.6.1.	Zařízení pro vytavování modelů	354
5.7.	Zaformování skořepin	355
5.7.1.	Zasypací věž s pneumatickou dopravou písku	355
5.8.	Vypalování keramických forem	356
5.8.1.	Průběžná zónová vypalovací pec Siemens a Halske	356
5.9.	Tavení a odlévání	357
5.9.1.	Odlévací plošina	357
5.10.	Uvolňování odlitků z keramických obalů	357
5.10.1.	Vibrační zařízení ZPS	358
5.11.	Oddělování odlitku od vtoku	358
5.12.	Úprava odlitku	358
5.13.	Tepelné zpracování ocelových odlitků	359
5.13.1.	Pece pro normalizační žhánání a žhánání na měkko, ZEZ Praha	359
5.14.	Chemická úprava povrchu přesných odlitků	360
5.14.1.	Zařízení na loužení s ruční obsluhou	361
5.14.2.	Poloautomatická louhovna	361
5.15.	Zařízení pro mechanickou úpravu povrchu odlitku	362
5.15.1.	Tryskač s otočným bubnem (ČZM, n. p., Strakonice)	362
5.15.2.	Omílací bubny OS 1 až OS 4	364
5.15.3.	Vibrační mlýny	364
5.15.4.	Hydraulický tryskač	364
5.15.5.	Tryskač na leštění proudem brusiva HYF 4430	364
6.	Zařízení tavíren (Ing. Dr. B. Sochor)	366
6.0.	Úvod — rozdělení tavicích pecí	366
6.1.	Novodobá konstrukce kuploven pro tavení šedé, temperované a tvárné litiny	368
6.1.1.	Poslání kuploven	368

6.1.2.	Rozdělení kuploven	369
6.1.3.	Kuplovný studenovětrné	369
6.1.3.1.	Příslušenství kuploven	373
6.1.4.	Horkovětrné kuplovný	373
6.1.4.1.	Kuplovný zužitkující vlastní odpadní teplo	374
6.1.4.2.	Kuplovný s předehřívací vytopěnými „cizím“ palivem	378
6.1.5.	Chlazení částí kuploven	379
6.1.6.	Plynulý odpich litiny a strusky	380
6.1.7.	Granulace strusky	381
6.1.8.	Čištění kuplovních plynů	381
6.1.9.	Vodní hospodářství kuploven	383
6.1.10.	Zdroje větru kuploven	384
6.1.11.	Regulace kuplovního pochodu	385
6.1.11.1.	Regulace množství větru	385
6.1.11.2.	Regulace teplot větru, chladicí vody aj.	386
6.1.12.	Automatizace tavení	386
6.1.13.	Předpecí kuploven. Míšiče	387
6.2.	Zařízení pro vyzdívání kuploven a předpecí	390
6.3.	Druhování a zavážení kuploven (<i>Ing. J. Matějka a Ing. F. Kavan, CSc.</i>)	393
6.3.1.	Úloha druhovacího a zavážecího procesu	393
6.3.2.	Prvky druhovacího zařízení	393
6.3.2.1.	Uskladňování surovin do denních zásobníků	397
6.3.2.2.	Druhovací elektromagnet	402
6.3.2.3.	Nemagnetické podíly kovové vsázky	403
6.3.2.4.	Druhovací jeřáby	410
6.3.2.5.	Vážení vsázky	410
6.3.3.	Prvky zavážecího zařízení	421
6.3.3.1.	Přísun vsázky k zavážecímu zařízení	421
6.3.3.2.	Doprava vsázky do kuplovný	423
6.3.3.3.	Sázení litinových třísek	427
6.3.4.	Způsoby automatizace zavážení vsázky (<i>Ing. J. Matějka</i>)	428
6.3.4.1.	Automatizace jednotlivých funkcí zavážecího cyklu	428
6.3.4.2.	Hlídač hladiny vsázky v kuplovně	429
6.3.5.	Příklady komplexní automatizace	433
6.3.5.1.	Druhovna s jeřábovou elektronickou druhovací vahou a automatizovaným zavážením se zavážecí kočkou	433
6.3.5.2.	Příklad automatizace skladového hospodářství druhovny a tavný čs. výroby	434
6.4.	Obloukové pece (<i>Ing. J. Dejl</i>)	440
6.4.0.	Princip	440
6.4.1.	Novodobá konstrukce obloukových pecí na tavení oceli	440
6.4.2.	Popis a hlavní parametry obloukových pecí	453
6.4.3.	Elektrické příslušenství	455
6.4.4.	Automatická regulace oblouku — automatizace provozu obloukových pecí	457
6.4.5.	Mechanizace míšení lázní, mechanizace stahování strusky	459
6.4.6.	Opravy vyzdívek obloukových pecí, mechanizační prostředky	460
6.4.7.	Elektrické obloukové pece ocelářské pro vakuové tavení	463
6.5.	Indukční pece pro tavení kovů (<i>Ing. O. Brouček</i>)	463
6.5.0.	Stručný přehled o základních typech pecí a jejich použití	463
6.5.1.	Fyzikální princip funkce indukčních pecí	466
6.5.1.1.	Kanálkové pece	466
6.5.1.2.	Kelímkové pece	466
6.5.1.3.	Technické údaje indukčních kelímkových a kanálkových pecí	467
6.5.2.	Konstrukční řešení indukčních kelímkových a kanálkových pecí	471
6.5.3.	Příslušenství indukčních kelímkových a kanálkových pecí	476
6.5.4.	Indukční vakuové pece	480

6.5.5.	Uspořádání a volba indukčních tavicích zařízení	481
6.5.6.	Volba typu indukčního tavicího zařízení	485
6.6.	Slévárenské pánve (<i>Ing. J. Matějka</i>)	487
6.6.0.	Účel a rozdělení slévárenských pánví	487
6.6.1.	Rozměrové tabulky slévárenských pánví	499
6.6.2.	Speciální pánve	499
6.6.3.	Konstrukční řešení pánví	502
6.6.4.	Pánvové hospodářství	506
6.6.5.	Ohřívací zařízení pro pánve	506
6.7.	Doprava tekutého kovu	511
6.7.1.	Mechanizace odlévání	513
6.7.2.	Přesné dávkování tekutého kovu	516
7.	Zařízení pro mechanizaci odlévání do kovových forem (<i>Ing. M. Hojgr</i>)	519
7.0.	Přehled užívaných způsobů	519
7.1.	Zařízení pro stacionární gravitační lití do kovových forem (kokil)	521
7.1.1.	Jednotkové stroje	523
7.1.1.1.	Poloautomatický horizontální kokilový stroj	523
7.1.1.2.	Horizontální dvouúčinný kokilový stroj	525
7.1.1.3.	Poloautomatický hydraulický horizontální kokilový stroj, konstrukce VEB Ferdinand Kunert-NDR	527
7.1.1.4.	Víceúčelový hydraulický agregát pro upínání kovových forem, konstrukce VEB Ferdinand Kunert-NDR	528
7.1.1.5.	Poloautomatický hydraulický vertikální kokilový stroj, konstrukce MEZ Mohelnice	529
7.1.1.6.	Poloautomatický hydraulický vertikální kokilový stroj (konstrukce Nářadí Vrchlabí)	530
7.1.1.7.	Univerzální poloautomatické vertikální kokilové stroje	531
7.1.1.8.	Poloautomatický kokilový lící stroj jednotkový s otočnou vertikální konzolou	532
7.1.1.9.	Poloautomatický jednoúčelový hydraulický kokilový stroj	534
7.1.1.10.	Jednotkový poloautomatický stroj pro odlévání pístů	535
7.1.2.	Stroje otočné (karuselové)	536
7.1.2.1.	Poloautomatický karuselový stroj s vertikální osou a s elektromechanickým pohonem	537
7.1.2.2.	Automatický karuselový stroj s vertikální osou, s elektromechanickým a pneumatickým pohonem a s automatickým odléváním	537
7.1.2.3.	Poloautomatický karuselový stroj s horizontální osou a s překlápěním forem	538
7.1.2.4.	Poloautomatický dvanáctipolohový karuselový stroj s horizontální osou, s elektromechanickým pohonem	539
7.1.3.	Stroje dopravníkové	540
7.1.3.1.	Poloautomatický vozíčkový dopravník pro 32 kokil s vertikální dělicí rovinou	540
7.1.3.2.	Poloautomatický řetězový dopravník pro 36 kokil s horizontální dělicí rovinou	541
7.1.4.	Komplexní mechanizace odlévání do kovových forem (kokil)	542
7.1.4.1.	Třípánvové otočné zařízení pro odlévání železných slitin do kokil, s hydraulickým pohonem	544
7.1.4.2.	Jednopánvové zařízení s hydraulickým pohonem pro odlévání železných slitin	545
7.1.5.	Automatické dávkování kovu	546
7.1.5.1.	Automatické dávkování kovu pomocí výtlačného válce	547
7.1.5.2.	Automatické dávkování kovu pomocí stlačeného vzduchu	547
7.1.5.3.	Automatické dávkování kovu pomocí vakuového nasávání	548
7.1.6.	Mechanické vyjímání odlitků	550

7.2.	Odstředivé lití do kovových forem	550
7.2.1.	Stroj s horizontální osou otáčení a letmo uchycenou kokilou	551
7.2.2.	Stroj s vertikální osou otáčení	552
7.3.	Nízkotlaké lití do kovových forem	553
7.3.1.	Zařízení pro odlévání ocelových kol do trvalých grafitových forem pod nízkým tlakem	554
7.3.2.	Zařízení pro odlévání odlitků z hliníkových slitin pod nízkým tlakem	555
7.3.3.	Poloautomatický stroj pro odlévání bloků válců	556
7.3.4.	Poloautomatický stroj pro odlévání odlitků do kovových forem	557
7.4.	Stroje pro lití pod tlakem se studenou a teplou komorou (<i>J. Šebl</i>)	559
7.4.0.	Úvod	559
7.4.1.	Všeobecný popis strojů pro lití pod tlakem	560
7.4.2.	Rozdělení strojů pro lití pod tlakem	560
7.4.3.	Mechanizace a automatizace v lití pod tlakem	568
7.4.3.1.	Uspořádání strojů pro lití pod tlakem z hlediska mechanizace a automatizace	568
7.4.3.2.	Automatické mazání vstříkovacích pístů	569
7.4.3.3.	Čištění a mazání forem	570
7.4.3.4.	Automatické vkládání zalévaných součástí	570
7.4.3.5.	Vakuování forem	570
7.4.3.6.	Doprava a dávkování tekutého kovu	571
7.4.3.7.	Dávkování vakuem a automatické linky	571
8.	Zařízení na vytloukání odlitků (<i>Ing. F. Veselý</i>)	574
8.0.	Úvod	574
8.1.	Přenosné pneumtické zařízení	575
8.1.1.	Vytloukáací rošty	577
8.1.2.	Třasadlové žlaby	584
8.1.3.	Zařízení pro vytlačování odlitků a písku z forem	585
8.1.4.	Příklady automatického vytloutacího zařízení	586
8.2.	Zařízení a stroje pro vytloutání jader	592
8.3.	Zařízení pro odstraňování vtokových soustav u odlitků ze šedé, temperované a tvárné litiny (<i>Ing. F. Veselý a Ing. F. Zukal</i>)	595
8.3.1.	Otloukání vtoků a nálitků	595
8.3.2.	Odstraňování vtokových soustav řezáním u odlitků z oceli a nezelezných kovů	597
8.3.2.1.	Odřezávání nálitků ocelovým diskem	599
8.3.2.2.	Odřezávání nálitků brusným kotoučem	599
8.3.2.3.	Upichování nálitků na obráběcích strojích	600
8.4.	Oddělování vtoků a nálitků upalováním	601
9.	Zařízení čištění (<i>Ing. F. Zukal</i>)	608
9.0.	Způsoby čištění	608
9.1.	Ruční čištění	608
9.2.	Čištění odlitků omíláním v bubnech	610
9.3.	Čištění odlitků ve vodních tryskačích	615
9.4.	Čištění odlitků za sucha zrnitým čisticím materiálem	624
9.4.1.	Čisticí materiály	625
9.4.2.	Vzduchotlakové tryskače	626
9.4.3.	Tryskače s metaacími koly	630
9.4.4.	Rozdělení čistírenských strojů s metaacími koly	636
9.4.4.1.	Bubnové tryskače s přerušovaným cyklem	636
9.4.4.2.	Tryskače s kontinuálním průchodem odlitků pracovním prostorem	638
9.4.4.3.	Tryskače pásové	638

9.4.4.4.	Kontinuální pásové tryskače	639
9.4.4.5.	Stolové tryskače	641
9.4.4.6.	Komorové tryskače	643
9.5.	Chemické čištění odlitků	647
9.6.	Úprava povrchu odlitku sekáním a broušením	648
9.6.1.	Sekání	648
9.6.2.	Broušení	648
9.6.2.1.	Stojanová bruska	650
9.6.2.2.	Kyvadlové brusky	651
9.6.2.3.	Pneumatické a elektrické ruční brusky	653
9.7.	Doprava odlitků v čistírnách	656
10.	Zajištění pracovní pohody a bezpečnosti v mechanizovaných slévárnách (Ing. Vl. Medek a Prof. Ing. O. Kaštánek, CSc.)	657
10.1.	Pracovní pohoda	657
10.2.	Slévárenské škodliviny	658
10.3.	Jiné škodlivé vlivy	659
10.3.1.	Hluk	662
10.3.2.	Otřesy a rázy	667
10.3.3.	Prach	667
10.3.4.	Zařízení pro čištění vzduchu od prachu	670
10.3.5.	Kysličník uhelnatý, plynné exhaláty	672
10.3.6.	Teplota	675
10.3.7.	Osvětlení	676
10.4.	Ochrana před zářením	677
10.5.	Bezpečnost práce a hygiena pracovního prostředí přesného lití	678
	Literatura	683